

نام و نام خانوادگی:
پایه و رشته: هشتم
نام پدر:
شماره داوطلب:

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
مدیریت منطقه ۱۲
دبیرستان دوره اول پسرانه
امتحانات پایان ترم اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۵

نام درس: فارسی
تاریخ امتحان: ۱۳۹۴/۱۰/۱۹
ساعت امتحان: ۸
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

نمره به عدد:	نمره به حروف:	امضاء دبیر:
--------------	---------------	-------------

بارم	الف) بیان معنی شعر و نثر
------	--------------------------

بیت ها و عبارت های زیر را به فارسی روان بازنویسی کنید:

۱. بشر ماورای جلالش نیافت / بصر، منتهای جمالش نیافت (۱ نمره)

۲. عقل ها حیران شود کز خاک تاریک نژند / چون بر آید این همه گل های نغز کامکار؟ (۱ نمره)

۳. حد من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن (۱ نمره)

۴. کشور ما همواره سرزمین سپند فرّ و فروغ و فرزانی و فریختگی بوده است. (۱ نمره)

۵. رعد و برق شب، طنین خنده اش / سیل و طوفان نعره توفنده اش (۵/۰ نمره)

۶. با مادر خویش مهربان باش / آماده خدمتش به جان باش (۵/۰ نمره)

۷. تو دعوی دانایی می کردی، اکنون که نادانی خود معترف شدی، تو را پیاموزم. (۵/۰ نمره)

۸. استعمال توتون و تنباکو، در حکم محاربه با امام زمان است. (۵/۰ نمره)

ب) شناخت و معنی واژه

قسمت های مشخص شده را معنی کنید:

۱. سرانجام فتوای تاریخی صادر شد. (۲۵/۰ نمره)

۲. محمد تقی توانست، به مقام صدر اعظمی برسد. (۲۵/۰ نمره)

۳. وقتی جولاهه ای به وزارت رسیده بود. (۲۵/۰ نمره)

۴. دشمن نمی تواند بر شما چیره شود. (۲۵/۰ نمره)

۵. جانب بی گزند و میهن آبادان باد. (۲۵/۰ نمره)

۶. گاه به زردی زر ناب جلوه می کند. (۲۵/۰ نمره)

۷. بدون مهارت های لازم زندگی پر مشقت خواهد بود. (۲۵/۰ نمره)

۸. متن ستایشی، با حالات خاکساری خوانده می شود. (۲۵/۰ نمره)

ج) درک متن

با توجه به متن، به سؤالات پاسخ دهید:

متن اول

« یکی از عارفان روزی در راه کاغذی دید که نام مبارک پروردگار بر آن نوشته شده بود و مردم پا بر آن می نهادند. ایستاد و کاغذ را بر گرفت و آن کاغذ را معطر گرداند و اندر شکاف دیوار نهاد. مدت ها گذشت، شبی به خواب دید که نوایی به او می گوید: ((ای دوست! نام من خوش بو کردی و مرا بزرگ داشتی و حرمت نهادی. مانیز نام تو معطر گردانیم، در دنیا و آخرت تو را بزرگ و گرامی خواهیم داشت)) »

۱. درباره الهاماتی که در خواب بر عارفان وارد می شود، چه می دانید؟ (۱ نمره)

۲. « حرمت نهادی » به چه معناست؟ (۵/۰ نمره)

۳. قسمت های مشخص شده را معنی کنید. (۵/۱ نمره)

متن دوم

« فرمان روایی فرزندان خود را پند می داد و در آن میان چوبه تیری از تیردان بیرون کشید و به ایشان داد و گفت: بشکنید. به اندک نیرویی شکسته شد. دیگر بار دو عدد داد. باز به آسانی شکستند. بدین ترتیب بر تعداد چوب ها افزود تا به بیش از ده رسانید. آن گاه زورآزمایان از شکست آن درماندند.»

۱. قسمت مشخص شده را معنی کنید. (۵/۰ نمره)

۲. فرمان روا چه قصدی از انجام چنین امتحانی دارد؟ (۵/۰ نمره)

د) دانش های زبانی و ادبی

۱. صفت های بیانی را مشخص کنید:

« من عاشق روزهای پاک تهران هستم. وقتی آسمان آبی را می بینم، می خواهم پرواز کنم.»

۲. آرایه ادبی بیت زیر را توضیح دهید:

« چو پرده دار به شمشیر می زند همه را / کسی مقیم حریم حرم نخواهد ماند »

۳- الگوی بیت های قالب مثنوی را ترسیم کنید.

۴. دو نمونه از آثار ادبیات تعلیمی را نام ببرید.

۵. اجزای جمله را مشخص کنید. «قالی را از بازار قدیمی خریدم.»

۶. «رساله قشیریه» از کیست و موضوع آن چیست؟

نام و نام خانوادگی:
پایه و رشته: هشتم
نام پدر:
شماره داوطلب:

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
مدیریت منطقه ۱۲
دبیرستان دوره اول پسرانه
امتحانات پایان ترم اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۵

نام درس: فارسی
تاریخ امتحان: ۱۳۹۴/۱۰/۱۹
ساعت امتحان: ۸
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

هـ) خود ارزیابی

۱. چه برداشتی از مصراع « نام او نور و نشانش روشنی » داری؟ (۰/۵ نمره)

۲. چرا روحانیت و چهرهای علمی - فرهنگی تأثیر بیشتری در جامعه دارند؟ (۰/۵ نمره)

۳. به نظر شما چه شباهت هایی بین زندگی و سفر وجود دارد؟ (۰/۵ نمره)

۴. چگونه می توان از فرهنگ و ادب فارسی نگهداری کرد؟ (۰/۵ نمره)

۵. منظور از « جز راست نباید گفت؛ هر راست نشاید گفت » (۰/۵ نمره)

۶. چگونه می توان به عزت و آزادگی رسید؟ (۰/۵ نمره)

۳

و) حفظ شعر

۱. جاهای خالی را کامل کنید: (۱/۵ نمره)

- گفتم که روی خوبت از من چرا نهان است /

- گفتم مرا غم تو، خوش تر ز / گفتا: که در ره ما، غم نیز است

۲. گزینه صحیح را انتخاب کنید: (۰/۵ نمره)

« گفتم ز فیض بپذیر این نیم..... که دارد / گفتا: نگاه دارش، تو جانست

الف) نان / غم خانه ب) جان / کاشانه ج) نان / کاشانه د) جان / غم خانه

۲

نام و نام خانوادگی:
پایه و رشته: هشتم
نام پدر:
شماره داوطلب:

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
مدیریت منطقه ۱۲
دبیرستان دوره اول پسرانه
امتحانات پایان ترم اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۵

نام درس: فارسی
تاریخ امتحان: ۱۳۹۴/۱۰/۱۹
ساعت امتحان: ۸
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

نمره به عدد:	نمره به حروف:	امضاء دبیر:
--------------	---------------	-------------

بارم	الف) بیان معنی شعر و نثر
------	---------------------------------

بیت ها و عبارت های زیر را به فارسی روان بازنویسی کنید:

- بشر ماورای جلالش نیافت / بصر، منتهای جمالش نیافت (۱ نمره)
انسان، آن سوی بزرگی او را ندید و چشم، انتهای زیبایی او را درک نکرد.
- عقل ها حیران شود کز خاک تاریک نژند / چون بر آید این همه گل های نغز کامکار؟ (۱ نمره)
عقل ها شگفت زده می شود که چطور از خاک تیره مرده / این همه گل های سرخ زیبا به وجود می آید؟
- حد من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن (۱ نمره)
ستایش تو و شکرگزاری از تو در حد و اندازه من نیست.
- کشور ما همواره سرزمین سپند فر و فروغ و فرزانی و فریختگی بوده است. (۱ نمره)
کشور ما همیشه سرزمین شکوه و روشنی و دانایی بوده است.
- رعد و برق شب، طنین خنده اش / سیل و طوفان نعره توفنده اش (۵/۰ نمره)
رعد و برق شب صدای خنده او و سیل و طوفان فریاده پرخروش اوست.
- با مادر خویش مهربان باش / آماده خدمتش به جان باش (۵/۰ نمره)
با مادر خود مهربان باش و از ته دل آماده خدمت به او باش.
- تو دعوی دانایی می کردی، اکنون که نادانی خود معترف شدی، تو را پیاموزم. (۵/۰ نمره)
تو ادعای دانایی می کردی، حالا که به نادانی خود اعتراف کردی، به تو یاد می دهم.
- استعمال توتون و تنباکو، در حکم محاربه با امام زمان است. (۵/۰ نمره)
مصرف توتون و تنباکو در حکم جنگ با امام زمان است.

	ب) شناخت و معنی واژه
--	-----------------------------

قسمت های مشخص شده را معنی کنید:

- سرانجام فتوای تاریخی صادر شد. (۲۵/۰ نمره) رأی عالم دینی در حکم شرعی
- محمد تقی توانست، به مقام صدر اعظمی برسد. (۲۵/۰ نمره) نخست وزیر
- وقتی جولاهه ای به وزارت رسیده بود. (۲۵/۰ نمره) بافنده
- دشمن نمی تواند بر شما چیره شود. (۲۵/۰ نمره) مسلط
- جانبت بی گزند و میهن آبادان باد. (۲۵/۰ نمره) بی آسیب
- گاه به زردی زر ناب جلوه می کند. (۲۵/۰ نمره) خالص
- بدون مهارت های لازم زندگی پر مشقت خواهد بود. (۲۵/۰ نمره) سختی
- متن ستایشی، با حالات خاکساری خوانده می شود. (۲۵/۰ نمره) فروتنی

ج) درک متن

با توجه به متن، به سؤالات پاسخ دهید:

متن اول

« یکی از عارفان روزی در راه کاغذی دید که نام مبارک پروردگار بر آن نوشته شده بود و مردم پا بر آن می نهادند. ایستاد و کاغذ را بر گرفت و آن کاغذ را معطر گرداند و اندر شکاف دیوار نهاد. مدت ها گذشت، شبی به خواب دید که نوایی به او می گوید: ((ای دوست! نام من خوش بو کردی و مرا بزرگ داشتی و حرمت نهادی. مانیز نام تو معطر گردانیم، در دنیا و آخرت تو را بزرگ و گرامی خواهیم داشت)) »

۱. درباره الهاماتی که در خواب بر عارفان وارد می شود، چه می دانید؟ (۱ نمره)

خواب در عالم عرفان جایگاه ویژه ای دارد. بسیاری از واردات غیبی که بر عارفان وارد می شود در هنگام خواب و از طریق خواب است. مولوی نیز در مثنوی معنوی بارها به الهامات وارده از طریق خواب اشاره می کند.

۲. « حرمت نهادی » به چه معناست؟ (۵/۰ نمره) احترام گذاشتی

۳. قسمت های مشخص شده را معنی کنید. (۵/۱ نمره) برداشت - خوش بو - صدا

متن دوم

« فرمان روایی فرزندان خود را پند می داد و در آن میان چوبه تیری از تیردان بیرون کشید و به ایشان داد و گفت: بشکنید. به اندک نیرویی شکسته شد. دیگر بار دو عدد داد. باز به آسانی شکستند. بدین ترتیب بر تعداد چوب ها افزود تا به بیش از ده رسانید. آن گاه زور آزمایان از شکست آن درماندند.»

۱. قسمت مشخص شده را معنی کنید. (۵/۰ نمره) زورمندان از شکستن آن ها ناتوان شدند.

۲. فرمان روا چه قصدی از انجام چنین امتحانی دارد؟ (۵/۰ نمره) می خواهد فواید اتحاد را به فرزندانش بیاموزد.

د) دانش های زبانی و ادبی

۱. صفت های بیانی را مشخص کنید:

« من عاشق روزهای پاک تهران هستم. وقتی آسمان آبی را می بینم، می خواهم پرواز کنم»

۲. آرایه ادبی بیت زیر را توضیح دهید:

« چو پرده دار به شمشیر می زند همه را / کسی مقیم حریم حرم نخواهد ماند» جناس

۳- الگوی بیت های قالب مثنوی را ترسیم کنید.

#...../ #.....

\$...../ \$.....

&...../ &.....

۴. دو نمونه از آثار ادبیات تعلیمی را نام ببرید.

بوستان سعدی، حدیقه سنایی

۵. اجزای جمله را مشخص کنید. « قالی را از بازار قدیمی خریدم»

من (محدوف): نهاد قالی: مفعول بازار قدیمی: متمم خریدم: فعل

۶. « رساله قشیریه » از کیست و موضوع آن چیست؟

از ابوالقاسم قشیری است و موضوع آن معرفی برخی از عارفان و شرح اصطلاحات رایج میان آن هاست.

۴

۳

نام و نام خانوادگی:
پایه و رشته: هشتم
نام پدر:
شماره داوطلب:

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
مدیریت منطقه ۱۲
دبیرستان دوره اول پسرانه
امتحانات پایان ترم اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۵

نام درس: فارسی
تاریخ امتحان: ۱۳۹۴/۱۰/۱۹
ساعت امتحان: ۸
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

هـ) خود ارزیابی

۳

- چه برداشتی از مصراع « نام او نور و نشانش روشنی » داری؟ (۵/۰ نمره) یادآور « الله نور السموات و الارض » است.
- چرا روحانیت و چهره های علمی - فرهنگی تأثیر بیشتری در جامعه دارند؟ (۵/۰ نمره) زیرا محبوبیت بیشتری نزد مردم دارند.
- به نظر شما چه شباهت هایی بین زندگی و سفر وجود دارد؟ (۵/۰ نمره)
در هر دو انسان مقیم همیشگی نیست و همچنین به آلات و وسایلی نیاز دارد.
- چگونه می توان از فرهنگ و ادب فارسی نگهداری کرد؟ (۵/۰ نمره)
مثلاً با حفاظت از زبان فارسی در برابر واژه های بیگانه و یا آگاهی از فرهنگ بومی و میراث ارزشمند آن.
- منظور از « جز راست نباید گفت؛ هر راست نشاید گفت » (۵/۰ نمره)
هر چند همیشه باید راست گو باشیم ولی گاهی ضرورت زمان و مکان ایجاب می کند که سکوت کنیم و حتی سخنی راست را ناگفته بگذاریم.
- چگونه می توان به عزت و آزادی رسید؟ (۵/۰ نمره) با قناعت و آگاهی از توانایی های شخصی

و) حفظ شعر

۲

- جاهای خالی را کامل کنید: (۵/۱ نمره)
- گفتم که روی خوبت از من چرا نهان است / گفتا تو خود حجابی، ورنه رخم عیان است
- گفتم مرا غم تو، خوش تر ز / گفتا: که در ره ما، غم نیز است شادمانی، شادمان
- گزینه صحیح را انتخاب کنید: (۵/۰ نمره)
« گفتم ز فیض ببذیر این نیم که دارد / گفتا: نگاه دارش، تو جانست
الف) نان / غم خانه ب) جان / کاشانه ج) نان / کاشانه د) جان / غم خانه

موفق باشید